

Når arbeidsgiver ikke kan betale

Dersom arbeidsgiver ikke kan betale ut lønn eller feriepenger, kan virksomheten slås konkurs.

Når det er åpnet konkurs, kan du søke dekning av lønn med videre fra [den statlige lønnsgarantiordningen hos NAV](#).

Ikke vent for lenge

Det er tidsfrister for hvor gamle kravene til lønn og feriepenger kan være for at de skal kunne dekkes av lønnsgarantien. Hvis du er passiv, og venter på at andre skal begjære arbeidsgiveren din konkurs, risikerer du at kravene dine blir for gamle til å kunne dekkes av garantien. Du kan derfor bli nødt til å sørge for at det blir åpnet konkurs. Rimelige omkostninger du får i forbindelse med konkursbegjæringen, for eksempel gebyrer, advokathonorar og lignende, kan dekkes av garantien.

Den enkleste og raskeste måten å få åpnet konkurs på er at du og arbeidsgiver sammen kontakter tingretten, og at arbeidsgiver erkjenner å være insolvent (mangle betalingsevne).

Åpne konkurs

Hvis du ikke får arbeidsgiver med på å kontakte tingretten, kan du gå fram på følgende måte for å få åpnet konkurs:

Når lønnen uteblir: Påkrav

Hvis du ikke får utbetalt lønnen din til avtalt tid, sender du så fort som mulig et rekommandert kravbrev (påkrav) til arbeidsgiver. I kravbrevet må det stå hva kravet gjelder, hvilket beløp arbeidsgiver skylder deg og opptjeningsperioden. Gi arbeidsgiver en ukes frist til å betale.

Når arbeidsgiver ikke betaler etter påkrav: Konkursvarsel

Fire uker etter at du sendte det rekommanderte brevet, skriver du en betalingsoppfordring (konkursvarsel). Denne skal forkynnes for arbeidsgiver av en offentlig tjenestemann, se nedenfor.

Innholdet i konkursvarselet

- Vis til påkravet du har sendt tidligere. Gjenta gjerne beløpet arbeidsgiver skylder deg, hva kravet gjelder og opptjeningsperioden.
- Gi arbeidsgiver to ukers frist fra lovlig forkynnelse til å betale.
- Skriv at "det vil bli tatt ut konkursbegjæring dersom betaling ikke skjer innen fristens utløp".
- Videre må du opplyse om at "insolvens ved behandlingen av konkursbegjæringen i alminnelighet skal antas å foreligge og konkurs kunne åpnes når betaling uteblir etter at konkursvarsel er forkynt i henhold til konkursloven § 63".

Det er viktig at ovennevnte punkter er med i konkursvarselet, for at du senere skal kunne få åpnet konkurs.

Forkynnelse

Konkursvarselet sender du i to eksemplarer til hovedstevnevitnet i kommunen hvor arbeidsgiver har sitt forretningssted. I byene er dette gjerne et eget kontor, i distriktene er det ofte lensmannen. Kommuneadministrasjonen vil kunne gi nærmere opplysninger.

Hovedstevnevitnet/lensmannen forkynner så konkursvarselet for arbeidsgiveren. En slik forkynnelse koster per 1.september 2015, og du vil få orientering når den er utført.

Dersom arbeidsgiver fortsatt ikke betaler: Konkursbegjæring

Når to-ukersfristen i konkursvarselet har gått ut, må du sende konkursbegjæring til tingretten. Begjæringen må sendes i fem eksemplarer, og den må ha kommet inn til tingretten innen to uker fra konkursvarselets betalingsfrist utløp. Dersom du venter lenger, må varselet forkynnes på nytt.

Det er viktig at konkursbegjæringen er formelt korrekt. Konkursbegjæringen skal være skriftlig, og det viktigste som må være med er:

- navn og adresse på saksøker (deg) og saksøkte (arbeidsgiver).
- arbeidsgivers foretaksnummer (fremgår av firmaattesten, se nedenfor).
- konkursgrunnlaget, det vil si beløpet som arbeidsgiver skylder deg, opptjeningsperiode og type krav (lønn, feriepenger eller lignende).
- at du ønsker at det åpnes konkurs hos saksøkte.
- dokumentasjon på at du er ansatt/har et arbeidsforhold hos saksøkte. Legg ved kopi av firmaattest, kravbrevet og konkursvarselet med betalingsoppfordring.
- underskrift.

Konkursbegjæringen med vedlegg skal sendes i fem eksemplarer til tingretten i den kommunen hvor arbeidsgiver har sitt forretningssted dersom det er et selskap.

Er arbeidsgiver en person eller et enkeltpersonforetak, sender du konkursbegjæringen til tingretten i den kommunen hvor arbeidsgiver bor. Hvilken kommune dette er kan du få opplysninger om hos Brønnøysundregistrene. Be samtidig om å få tilsendt en firmaattest som du legger ved konkursbegjæringen.

Samtidig med at du sender inn konkursbegjæringen, søker du tingretten om fritak fra å stille garanti for omkostningene ved bobehandlingen. Du kan legge ved lønnsgarantiens søknadsblankett, blankett A, som riktig utfylt vil gi tingretten mange av de opplysningene som trengs for å avgjøre om det skal gis fritak eller ikke. Når tingretten behandler konkursbegjæringen din, må du møte i retten og forklare deg om kravet.

Etter at konkurs er åpnet, må du søke lønnsgarantidekning ved å melde kravet ditt til bostyrer.

Selv om kravene dine er for gamle til å dekkes av lønnsgarantien etter hovedregelen, kan de likevel dekkes hvis du har satt i gang, **og fulgt opp** en av framgangsmåtene nevnt ovenfor.

For å sikre dine rettigheter til lønnsgarantidekning, er det viktig at du handler hurtig. I og med at inndrivelsesprosessen kan være komplisert, og at det stilles strenge formelle krav til hvordan du går fram for å få åpnet konkurs, kan det være praktisk å overlate arbeidet til en advokat. Kostnader du får i denne sammenheng vil kunne dekkes av garantien.